

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	01.01.2012
Avaldamismärge:	RT I, 20.12.2011, 3

Välja kuulutanud
Vabariigi President
13.12.2011 otsus nr 33

Lennundusseaduse, meresõiduohutuse seaduse ja raudteeseaduse muutmise seadus

Vastu võetud 07.12.2011

§ 1. Lennundusseaduse muutmine

Lennundusseaduses (RT I, 28.10.2011, 2) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 47 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Lennuohutust mõjutav juhtum on:

- 1) lennuõnnetus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 996/2010 tsiviillennunduses toimuvate lennuõnnetuste ja intsidentide uurimise ja ennetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/56/EÜ (ELT L 295, 12.11.2010, lk 35–50) mõistes;
- 2) tõsine lennuintsident Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 996/2010 mõistes;
- 3) lennuintsident Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 996/2010 mõistes;
- 4) vahejuhtum.”;

2)paragrahvi 47 lõiked 2–4 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 47 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Lennuõnnetusest ja tõsisest lennuintsidendist peab iga asjaomane isik, kellel on teada lennuõnnetuse või tõsise lennuintsidendi toimumine, viivitamata teavitama Ohutusjuurdluse Keskust. Õhusõiduki kapten või kui temal ei ole see võimalik, siis õhusõiduki omanik, valdaja või käitaja peab esitama lennuõnnetuse või tõsise lennuintsidendi kohta kirjaliku ettekande Ohutusjuurdluse Keskusele hiljemalt 24 tunni jooksul lennuõnnetuse või tõsise lennuintsidendi toimumisest arvates.”;

4)paragrahvi 47 lõiget 7 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Lennuamet edastab saadud teabe viivitamata Ohutusjuurdluse Keskusele.”;

5)paragrahvi 48 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 48. Otsingu- ja päästetööd lennuõnnetuse korral ning lennuõnnetuse, tõsise lennuintsidendi ja lennuintsidendi ohutusjuurdlus”;

6)paragrahvi 48 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Eestis toimunud lennuõnnetuse, tõsise lennuintsidendi ja lennuintsidendi ohutusjuurdlust korraldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi struktuuriüksus Ohutusjuurdluse Keskus. Ohutusjuurdluse Keskus on ohutusjuurdluse läbiviimisel ja sellega seonduvate otsuste tegemisel sõltumatu ning lähtub üksnes seadusest ja muudest õigusaktidest ning Eestile kohustuslikest välislepingutest. Ohutusjuurdluse Keskuse ohutusjuurdlusala tegevuse üle teenistuslikku järelevalvet ei teostata. Ohutusjuurdluse Keskuse juhataja nimetab ametisse ja vabastab ametist majandus- ja kommunikatsiooniministri ettepanekul Vabariigi Valitsus.”;

7)paragrahvi 48 lõige 2¹ tunnistatakse kehtetuks;

8)paragrahvi 48 täiendatakse lõigetega 2² ja 2³ järgmises sõnastuses:

„(2²) Lennuõnnetuse ja tõsise lennuintsidendi ohutusjuurdlust (edaspidi *ohutusjuurdlus*) teostatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 996/2010.

(2³) Lennuintsidendi ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 216/2008 lisas II nimetatud õhusõidukiga juhtunud lennuõnnetuse ning tõsise lennuintsidendi suhtes võib Ohutusjuurdluse Keskus algatada ohutusjuurdluse, arvestades õnnetuse või intsidendi tõsidust ja võimalust teha sellest järeldusi, mis on vajalikud, et vältida sellist õnnetust või intsidenti tulevikus.”;

9)paragrahvi 48 lõiked 3–5¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Ohutusjuurdluse Keskusel on õigus eriteadmisi nõudvate asjaolude selgitamiseks kaasata eksperte ja moodustada komisjone. Ohutusjuurdluse kaasatud ekspert ja komisjon osalevad ohutusjuurdluses ohutusjuurdlust teostava ametiisiku juhtimise ja järelevalve all.

(4) Ohutusjuurdluse eesmärk on kindlaks teha lennuõnnetuse, tõsise lennuintsidendi ning lennuintsidendi põhjused ning anda ohutusalaseid soovitusi, et vältida selliseid õnnetusi ja intsidente tulevikus, mitte aga süüle või vastutusele osutamine.

(5) Ohutusjuurdlusega seotud asutused on oma pädevuse piires kohustatud osutama Ohutusjuurdluse Keskusele vajalikku kaasabi ning võimaldama läbi viia ohutusjuurdlust lennuõnnetuse, tõsise lennuintsidendi ja lennuintsidendi põhjuste tuvastamiseks Ohutusjuurdluse Keskuse määratud tegevuskava kohaselt. Kui Ohutusjuurdluse Keskuse määratud kava läheb vastuollu sündmuse kriminaalmenetluse protseduuridega, tuleb mõlema uurimise kavad omavahel kooskõlastada, arvestades uurimise otstarbekuse põhimõtet ja olemasolevaid võimalusi.

(5¹) Õhusõidukile paigaldatud pardasalvestite ja nende sisu uurimise eelisõigus on Ohutusjuurdluse Keskusel.”;

10)paragrahvi 48 täiendatakse lõigetega 5²–5⁵ järgmises sõnastuses:

„(5²) Ohutusjuurdlust teostava ametiisiku õigused on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 996/2010.

(5³) Ohutusjuurdlust teostav ametiisik peab oma tööülesannete täitmisel esitama ametitõendi.

(5⁴) Ohutusjuurdlust teostaval ametiisikul on õigus ohutusjuurdluse toimingutega seotud kohustuste täitmise tagamiseks teha kohustatud isikule ettekirjutus. Ettekirjutus peab olema kirjalik ja sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) ettekirjutuse tegemise aeg ja koht;
- 2) ettekirjutuse sisu ja õiguslik alus;
- 3) ettekirjutuse täitmise tähtaeg;
- 4) ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendatava sunniraha määr;
- 5) märge otsuse vaidlustamise võimaluse, tähtaja ja korra kohta;
- 6) ettekirjutuse teinud ametiisiku ees- ja perekonnanimi ning ametinimetus.

(5⁵) Käesoleva paragrahvi lõikes 5⁴ nimetatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib ohutusjuurdlust teostav ametiisik rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on füüsilisele isikule 1500 eurot ja juriidilisele isikule 60 000 eurot.”;

11)paragrahvi 48 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

12)paragrahvi 48 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Lennuõnnetuste, tõsiste lennuintsidentide ja lennuintsidentide ohutusjuurdluse ning arvelevõtmise korra kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega.”;

13)paragrahv 49 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 49. Teabe ja tõendite tagamine

(1) Ohutusjuurdlust teostaval ametiisikul on õigus küsitleda kõiki isikuid, kellel on uurimise seisukohalt tähtsat teavet. Ohutusjuurdlust teostaval ametiisikul on õigus iseseisvalt või koostöös kriminaalasja kohtueelset menetlust toimetava uurimisasutusega juurdepääsuks kogu asjassepuutuvale teabele ja dokumentidele.

(2) Kui on leitud õhusõiduk, sellel veetud kaupa või muud õhusõiduki juurde kuuluvat ja on küllaldaselt alust arvata, et on toimunud lennuõnnetus, on keelatud leitud ära viia või ümber paigutada Ohutusjuurdluse Keskuse loata. Need nõuded ei kehti inimelu päästmise ja kannatanule abi osutamise korral.

(3) Isik, kes on võtnud enda valdusesse õnnetuspaigalt esemeid, dokumente ja muud tõendusmaterjali, on kohustatud viivitamata sellest teatama politseiasutusele või Ohutusjuurdluse Keskusele, kes peab võtma meetmeid vara säilitamiseks.”;

14)seadust täiendatakse §-ga 49¹ järgmises sõnastuses:

„§ 49¹. Ohutusjuurdluse taasalustamine

Kui pärast ohutusjuurdluse lõpetamist ilmnevad uued ja olulised tõendid, siis võib Ohutusjuurdluse Keskus avada ohutusjuurdluse uuesti.”;

15)paragrahv 50 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 50. Ohutusjuurdluse aruanne

Ohutusjuurdluse tulemuste kohta koostab Ohutusjuurdluse Keskus ohutusjuurdluse aruande, mille sisu vastab lennuõnnetuse, tõsise lennuintsidendi või lennuintsidendi iseloomule ja raskusastmele.”

§ 2. Meresõiduohutuse seaduse muutmise

Meresõiduohutuse seaduses (RT I, 04.07.2011, 12) tehakse järgmised muudatused:

1)14. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

**„14. peatükk
LAEVAÕNNETUSTE JA OHTLIKE JUHTUMITE OHUTUSJUURDLUS”;**

2)seadust täiendatakse §-dega 69² ja 69³ järgmises sõnastuses:

„§ 69². Ohutusjuurdluse kohaldamisala

Laevaõnnetuste ja ohtlike juhtumite ohutusjuurdlust (edaspidi *ohutusjuurdlus*) kohaldatakse laevaõnnetuse ja ohtliku juhtumi suhtes, mis:

- 1) on seotud Eesti riigilippu kandva laevaga;
- 2) leiab aset Eesti territoriaalmerel, sisemerel või laevatatavatel sisevetel või
- 3) on seotud Eesti Vabariigi muude oluliste huvidega.

§ 69³. Ohutusjuurdlusala koostöö

(1) Ohutusjuurdluse korraldaja teeb ohutusjuurdluse läbiviimisel koostööd teiste riikide ohutusjuurdlusasutustega, sealhulgas võib ohutusjuurdluse korraldaja paluda neilt abi või pakkuda neile abi eriteadmiste osas, tehniliste kontrollide ja analüüside teostamiseks ja hinnangute andmiseks.

(2) Kui laevaõnnetuse või ohtliku juhtumi suhtes teostab ohutusjuurdlust lisaks Eesti ohutusjuurdluse korraldajale mõne teise Euroopa Liidu liikmesriigi ohutusjuurdlusasutus, teeb Eesti ohutusjuurdluse korraldaja koostööd, et leppida kokku ohutusjuurdlust juhtiv riik ja piiritleda muu hulgas poolte ülesanded, õigused ning kohustused ohutusjuurdluse tegemisel.

(3) Laevaõnnetuse või ohtliku juhtumi suhtes teise Euroopa Liidu liikmesriigiga paralleelse ohutusjuurdluse tegemisest ja selle põhjustest tuleb teavitada Euroopa Komisjoni.

(4) Kui kolmanda riigi ohutusjuurdlusasutus on algatanud käesoleva seaduse § 69² punktis 1 või 3 nimetatud laevaõnnetuse või ohtliku juhtumi ohutusjuurdluse ja Eesti ohutusjuurdluse korraldaja on sellesse ohutusjuurdlusesse asjakohaselt kaasatud, võib Eesti ohutusjuurdluse korraldaja jätta paralleelse ohutusjuurdluse algatamata.

(5) Kui reisiparvlaeva või kiirreisilaeva viimane külastusriik on Eesti ja sellise laevaga juhtub laevaõnnetus või ohtlik juhtum väljaspool Euroopa Liidu liikmesriigi territoriaalmerd või sisevesi, algatab ohutusjuurdluse Eesti ohutusjuurdluse korraldaja. Eesti ohutusjuurdluse korraldaja vastutab sellise ohutusjuurdluse läbiviimise ja teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega koostöö tegemise eest, kuni lepitakse kokku, milline asjaomastest riikidest on ohutusjuurdlust juhtiv riik.”;

3)paragrahv 70 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 70. Ohutusjuurdluse eesmärk

Ohutusjuurdluse eesmärk on selgitada laevaõnnetuse ja ohtliku juhtumi asjaolud, põhjused ja tagajärjed ning ohutusjuurdluse tulemuste põhjal kavandada laevaõnnetuste vältimise meetmed, mitte aga süütle või vastutusele osutamine.”;

4)paragrahvi 71 pealkiri ja lõiked 1–3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 71. Ohutusjuurdluse korraldaja

(1) Väga raske laevaõnnetuse ohutusjuurdluse korraldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi struktuuriüksus Ohutusjuurdluse Keskus. Raske laevaõnnetuse korral otsustab Ohutusjuurdluse Keskus olenevalt laevaõnnetuse tagajärgedest ohutusjuurdluse korraldamise või selle korraldamise volitamise Veeteede Ametile.

(2) Kerge laevaõnnetuse, ohtliku juhtumi ning väikelaevaga, riigihaldusülesandeid täitva laevaga, siseveelaevaga ja alla 15 meetri pikkuse kalalaevaga toimunud laevaõnnetuse ohutusjuurdluse korraldajaks on Veeteede Amet.

(3) Laevaõnnetuse korral, mille puhul viiakse läbi laevapere liikmega juhtunud tööõnnetuse uurimine, esitab Tööinspeksioon uurimise aruande Veeteede Ametile ja Ohutusjuurdluse Keskusele. Laevaõnnetuse korral, mille puhul viiakse läbi keskkonnareostusest või selle ohu tekkimisest tingitud uurimine, esitab Keskkonnainspeksioon uurimise aruande või kokkuvõtte Veeteede Ametile ja Ohutusjuurdluse Keskusele.”;

5)paragrahvi 71 lõiked 3¹ ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 71 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Väikelaevaga toimunud laevaõnnetuse ohutusjuurdluse korraldab Veeteede Amet juhul, kui sellega kaasneb inimese surm või seda taotleb väikelaeva omanik või kindlustusandja.”;

7)paragrahvi 71 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Ohutusjuurdluse korraldaja on ohutusjuurdluse läbiviimisel ja sellega seonduvate otsuste tegemisel sõltumatu ja lähtub üksnes seadusest ja muudest õigusaktidest ning Eestile kohustuslikest välislepingutest. Ohutusjuurdluse Keskuse ohutusjuurdlusala tegevuse üle teenistuslikku järelevalvet ei teostata.”;

8)paragrahvi 71 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Ohutusjuurdluse korraldajal on õigus eriteadmisi nõudvate asjaolude selgitamiseks kaasata eksperte ja moodustada komisjone. Ohutusjuurdluse kaasatud ekspert ja komisjon osalevad ohutusjuurdluses ohutusjuurdlust teostava ametiisiku juhtimise ja järelevalve all.”;

9)paragrahvi 71 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Ohutusjuurdlust teostaval ametiisikul on õigus:

- 1) viivitamata juurde pääseda laevaõnnetuse toimumiskohale, laevale, vrakile, rajatisele, lastile, seadmetele ja rusudele;
- 2) nõuda kõrvaliste isikute ligipääsu piiramist õnnetuskohale ja keelata õnnetuskohal esemete teisaldamine, eemaldamine ja hävitamine;
- 3) tagada tõendusmaterjalide loetelu viivitamatu koostamine ja eraldada vrakk, rusud või muud komponendid või ained uurimiseks või analüüsiks;
- 4) viivitamata juurde pääseda reisiinfo salvestile ja muudele salvestitele ning nende salvestistele ja need enda kontrolli alla võtta;
- 5) viivitamata saada enda käsutusse ohvrite surnukehade uurimistulemused ja ohvrite surnukehadest võetud proovide analüüsi tulemused;
- 6) küsitleda tunnistajaid ja isikuid, kellel võib olla ohutusjuurdluse seisukohalt tähtsat teavet, ning nõuda ohutusjuurdluseks vajaliku teabe kinnitamist või andmist;
- 7) iseseisvalt või koostöös kriminaalasja kohtueelset menetlust toimetava uurimisasutusega juurde pääseda kogu asjassepuutuvale teabele ja dokumentidele;
- 8) viivitamata juurde pääseda laeva käitamise seotud isikute ütlustele ja neilt võetud proovide analüüsi tulemustele.”;

10)paragrahvi 71 täiendatakse lõigetega 8–10 järgmises sõnastuses:

„(8) Ohutusjuurdlust teostav ametiisik peab oma tööülesannete täitmisel esitama ametitõendi.

(9) Ohutusjuurdlust teostaval ametiisikul on õigus ohutusjuurdluse toimingutega seotud kohustuste täitmise tagamiseks teha kohustatud isikule ettekirjutus. Ettekirjutus peab olema kirjalik ja sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) ettekirjutuse tegemise aeg ja koht;
- 2) ettekirjutuse sisu ja õiguslik alus;
- 3) ettekirjutuse täitmise tähtaeg;
- 4) ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendatava sunniraha määr;
- 5) märga otsuse vaidlustamise võimaluse, tähtaja ja korra kohta;
- 6) ettekirjutuse teinud ametiisiku ees- ja perekonnanimi ning ametinimetus.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib ohutusjuurdlust teostav ametiisik rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on füüsilisele isikule 1500 eurot ja juriidilisele isikule 60 000 eurot.”;

11)paragrahvi 72 pealkiri ning lõiked 1 ja 1¹ muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 72. Laevaõnnetusest ja ohtlikust juhtumist teatamine

(1) Laevaõnnetuse korral on Eesti riigilippu kandva laeva kapten või reeder kohustatud õnnetuse asjaoludest teatama viivitamata Veeteede Ametile ja Ohutusjuurdluse Keskusele. Eesti merealadel ja laevatatavatel sisevetel toimunud laevaõnnetusest on kapten, reeder või laevaagent kohustatud teatama viivitamata politseiasutusele ja kui õnnetusega kaasneb reostus või selle oht, ka Keskkonnainspektsioonile. Politseiasutus teatab laevaõnnetusest viivitamata Veeteede Ametile ja Ohutusjuurdluse Keskusele.

(1¹) Kui laevaõnnetus toimus Eesti sadamas või sadama sissesõiduteel, on sadamakapten kohustatud sellest viivitamata teatama Veeteede Ametile ja Ohutusjuurdluse Keskusele.”;

12)paragrahvi 72 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Ohtlikust juhtumist, mis oleks võinud lõppeda laevaõnnetusega ja mille ärahoidmiseks võeti erakorralisi meetmeid, peab kapten või reeder viivitamata teatama Veeteede Ametile, kes edastab vastava teabe Ohutusjuurdluse Keskusele.”;

13)paragrahvid 72¹ ja 73 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 72¹. Laevaõnnetuse ning ohtliku juhtumi juurdlemine ja arvelevõtmine

(1) Laevaõnnetuse ja ohtliku juhtumi esmased asjaolud selgitab välja laeva kapten, kes teatab sellest reederile vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel kehtestatud korrale ja teeb järgmised toimingud:

- 1) koostab laevaõnnetuse puhul vabas vormis tehniliste kahjustuste akti;
- 2) võtab asjaosalistelt seletused;
- 3) teeb väljavõtted laeva logiraamatust, masina päevaraamatust ning vajaduse korral teistest dokumentidest sellises mahus, mida nõuavad laevaõnnetuse asjaolud;
- 4) koostab ettekande, milles kirjeldab laevaõnnetuse ja päästetööde või ohtliku juhtumi asjaolusid, ning annab oma esialgse arvamuse laevaõnnetuse või ohtliku juhtumi põhjuste kohta.

(2) Laeva või laevapere saabumisel Eesti sadamasse esitab kapten kolme tööpäeva jooksul Veeteede Ametile ja Ohutusjuurdluse Keskusele käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud dokumendid. Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud väljavõtted esitatakse võimaluse korral koos originaaldokumentidega, mis pärast kontrollimist tagastatakse. Ohutusjuurdluse läbiviimise kiirendamiseks võib dokumendid saata posti teel või edastada faksiga või elektrooniliselt.

(3) Laevaõnnetuses või ohtlikus juhtumis osalenud laeva kapten peab viie tööpäeva jooksul sellekohasest nõudmisest arvates esitama ohutusjuurdluse korraldajale asjakohased dokumendid vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel kehtestatud korrale. Dokumentide esitamise vajalikkuse üle otsustab ohutusjuurdluse korraldaja.

(4) Reeder tagab käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud dokumentide esitamise ohutusjuurdluse korraldajale.

(5) Kui ohutusjuurdluse korraldamiseks on vajalikud reisiinfo salvestis sisalduvad andmed, on reeder kohustatud tagama ohutusjuurdluse korraldajale kohese juurdepääsu nendele andmetele, korraldama ise või võimaldama ohutusjuurdluse korraldajal salvestatud andmete kopeerimise. Reeder on kohustatud andma ohutusjuurdluse korraldajale üle oma kasutuses olevate andmete dešifreerimiseks vajaliku tarkvara ja dokumentatsiooni.

(6) Laevaõnnetuste ja ohtlike juhtumite ohutusjuurdluse ja arvelevõtmise korra ning ohutusjuurdlust teostava ametiisiku kvalifikatsiooninõuded kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister.

§ 73. Ohutusjuurdluse aruanne

(1) Ohutusjuurdluse korraldaja koostab laevaõnnetuse ja ohtliku juhtumi kohta ohutusjuurdluse aruande, mis peab sisaldama ohutuse tagamise soovitusi.

(2) Ohutusjuurdluse korraldaja võib koostada laevaõnnetuse ja ohtliku juhtumi kohta lihtsustatud ohutusjuurdluse aruande, kui tegu ei ole väga raske laevaõnnetusega ja kui ohutusjuurdluse tulemusel ei ole võimalik anda soovitusi, mis aitaks ära hoida sellise laevaõnnetuse või ohtliku juhtumi toimumist tulevikus.

(3) Ohutusjuurdluste aruanne avaldatakse ohutusjuurdluste korraldaja veebilehel 12 kuu jooksul õnnetuse toimumise päevast arvates. Kui lõpparuannet ei ole võimalik selle aja jooksul koostada, avaldatakse sama aja jooksul vahearuanne.

(4) Ohutusjuurdluste Keskus edastab laevaõnnetuste ja ohtlike juhtumite andmed Euroopa laevaõnnetuste andmebaasi ning IMO *Global Integrated Shipping Information System*'i andmebaasi.

(5) Ohutusjuurdluste aruanne on avalik. Laevaõnnetuses osalejate ja tunnistajate isikuandmed, nende seletuskirjad, ettekanded ning küsitluse protokollid ei ole avalikud.

(6) Isikud ja riigi- või kohaliku omavalitsuse asutused, kellele anti ohutusjuurdluste aruandes ohutuse tagamise soovitusi, teavitavad ohutusjuurdluste korraldajat rakendatud või kavandatavatest meetmetest kolme kuu jooksul aruande saamisest arvates.

(7) Ohutusjuurdluste aruande sisule esitatavad nõuded kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega.”;

14)paragrahvi 74 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Välisriigi lippu kandva laevaga Eesti Vabariigi territoriaal- või sisemerel, sisevetel või sadamas toimunud laevaõnnetuse ja ohtliku juhtumi ohutusjuurdlust korraldatakse käesoleva peatüki sätete kohaselt, kui välisriigi pädeva asutusega ei ole kokku lepitud teisiti.”;

15)paragrahvi 94¹⁴ pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 94¹⁴. Laevaõnnetusest ja ohtlikust juhtumist teatamata jätmine

(1) Veeteede Ametile või välisriigi pädevale asutusele laevaõnnetusest või ohtlikust juhtumist teatamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.”;

16)seaduse normitehnilist märkust täiendatakse järgmise tekstiga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/18/EÜ, millega kehtestatakse meretranspordi sektoris toimunud õnnetusjuhtumite juurdluste põhimõtted ning muudetakse nõukogu direktiivi 1999/35/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/59/EÜ (ELT L 131, 28.5.2009, lk 114–127).”

§ 3. Raudteeseaduse muutmise

Raudteeseaduses (RT I, 04.07.2011, 5) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 40 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Esimese astme raudteeõnnetus on raudteel toimuv liiklusõnnetus, mis põhjustab inimese surma, vähemalt viiele inimesele tervisekahjustuse, ulatusliku tulekahju või olulise raudteeliikluse katkemise või mille tulemusena saab raudteeveerem, raudteeinfrastruktuur või keskkond Ohutusjuurdluste Keskuse hinnangul vähemalt kahe miljoni euro ulatuses kahjustusi.”;

2)paragrahvi 41 pealkirjas ja lõigetes 3 ja 4 asendatakse sõnad „Tehnilise Järelevalve Amet” sõnadega „Tehnilise Järelevalve Amet ja Ohutusjuurdluste Keskus” vastavas käändes;

3)paragrahvi 41 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Esimese ja teise astme raudteeõnnetusest ning otsasõidust teatab raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja või muu raudteeinfrastruktuuri valdaja viivitamata Tehnilise Järelevalve Ametile ja Ohutusjuurdluste Keskusele. Esmalt edastatakse teade avalikustatud sidevahendi kaudu ning seejärel kirjaliku teatena.”;

4)paragrahvi 41 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

5)paragrahvi 42 pealkiri ja lõiked 1–4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 42. Raudteeliiklusõnnetuse ja raudteeintsidenti ohutusjuurdlust

(1) Raudteeliiklusõnnetuste ja raudteeintsidentide ohutusjuurdlust (edaspidi *ohutusjuurdlust*) korraldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi struktuuriüksus Ohutusjuurdluste Keskus. Ohutusjuurdluste Keskus on ohutusjuurdluste läbiviimisel ja sellega seonduvate otsuste tegemisel sõltumatu ning lähtub üksnes seadusest ja muudest õigusaktidest ning Eestile kohustuslikest välislepingutest. Ohutusjuurdluste Keskuse ohutusjuurdlustalase tegevuse üle teenistuslikku järelevalvet ei teostata.

(2) Ohutusjuurdluste Keskusel on õigus eriteadmisi nõudvate asjaolude selgitamiseks kaasata eksperte ja moodustada komisjone. Ohutusjuurdlustesse kaasatud ekspert ja komisjon osalevad ohutusjuurdlustes

ohutusjuurdlust teostava ametiisiku juhtimise ja järelevalve all. Ohutusjuurdlusega seotud asutused on oma pädevuse piires kohustatud osutama Ohutusjuurdluse Keskusele vajalikku kaasabi.

(3) Raudteeliiklusõnnetuse ja raudteeintsidendi ohutusjuurdluse peamine eesmärk on kindlaks teha raudteeliiklusõnnetuse või raudteeintsidendi, vajaduse korral ka otsasõidu põhjused, et edaspidi sellist õnnetust, intsidenti või otsasõitu vältida, mitte aga süüle või vastutusele osutamine.

(4) Ohutusjuurdluse Keskus on kohustatud korraldama ohutusjuurdluse esimese astme raudteeõnnetuse puhul, samuti raudteeliiklusõnnetuse puhul, mille tagajärjel tuleb teha muudatusi raudteeohutuse regulatsioonis või raudteeohutuse tagamises.”;

6)paragrahvi 42 lõikes 5 asendatakse sõna „uurimine” sõnaga „ohutusjuurdlus”;

7)paragrahvi 42 lõigetes 5 ja 7 asendatakse sõna „uurimistükkus” sõnadega „Ohutusjuurdluse Keskus” vastavas käändes;

8)paragrahvi 42 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Raudteeliiklusõnnetuse, raudteeavarii, raudteeintsidendi ja otsasõidu ohutusjuurdlust teostaval ametiisikul on õigus:

- 1) viivitamata juurde pääseda raudteeliiklusõnnetuse, raudteeintsidendi, raudteeavarii või otsasõidu toimumiskohale, õnnetuse, intsidendi või otsasõiduga seotud raudteeveeremile, raudteeinfrastruktuurile ning liikluskontrolli- ja signalisatsiooniseadmetele;
- 2) nõuda kõrvaliste isikute ligipääsu piiramist õnnetuskohale ja keelata õnnetuskohal esemete teisaldamine, eemaldamine ja hävitamine;
- 3) tagada tõendusmaterjalide loetelu viivitamatu koostamine ja rusude, raudteeveeremi, infrastruktuuriseadeldiste või komponentide kontrollitud eemaldamine uurimiseks või analüüsiks;
- 4) viivitamata juurde pääseda pardaregistreerimise ja muude seadmete salvestitele ning nende salvestistele ja need enda kontrolli alla võtta;
- 5) viivitamata saada enda käsutusse ohvrite surnukehade uurimistulemused ja ohvrite surnukehadest võetud proovide analüüsi tulemused;
- 6) küsitleda tunnistajaid ja isikuid, kellel võib olla ohutusjuurdluse seisukohalt tähtsat teavet ning nõuda ohutusjuurdluseks vajaliku teabe kinnitamist või andmist;
- 7) iseseisvalt või koostöös kriminaalasja kohtueelset menetlust toimetava uurimisasutusega juurde pääseda kogu asjassepuutuvale teabele ja dokumentidele;
- 8) viivitamata juurde pääseda juhtumiga seotud inimeste ütlustele ja sellistelt inimestelt võetud proovide analüüsi tulemustele.”;

9)paragrahvi 42 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Raudtee-ettevõtjad ja kolmandad isikud on Ohutusjuurdluse Keskuse nõudmisel kohustatud esitama nende valduses oleva asjassepuutuva teabe. Isikul on kohustus ilmuda Ohutusjuurdluse Keskuse kutsel ning anda ütlusi talle teadaolevate asjaolude kohta.”;

10)paragrahvi 42 lõiked 8–10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Ohutusjuurdluse Keskus peab otsustama ohutusjuurdluse alustamise hiljemalt üks nädal pärast raudteeõnnetust, raudteeavariid, raudteeintsidenti või otsasõitu käsitleva teate kättesaamist. Ohutusjuurdluse Keskus teavitab ühe nädala jooksul pärast ohutusjuurdluse alustamise otsust sellest Euroopa Raudteeagentuuri. Teates näidatakse surmajuhumite või vigastuste kuupäev, kellaeg ja koht, juhtumi liik ja tagajärjed ning eeldatav materiaalne kahju.

(9) Eesti Vabariigi ja Euroopa Liidu teise liikmesriigi vahelisel piirirajatisel või selle lähedal toimunud raudteeliiklusõnnetuse või intsidendi ohutusjuurdluseks teeb Ohutusjuurdluse Keskus vajaduse korral ohutusjuurdluse käigus koostööd teise liikmesriigi ohutusjuurdlusasutusega.

(10) Euroopa Liidu teise liikmesriigi uurimisorganid kutsutakse ohutusjuurdluses osalema, kui õnnetusega on seotud selles liikmesriigis asutatud ja litsentseeritud raudtee-ettevõtja. Kolmandate riikidega reguleeritakse ohutusjuurdluse läbiviija määramine eraldi lepetega.”;

11)paragrahvi 42 täiendatakse lõikega 10¹ järgmises sõnastuses:

„(10¹) Ohutusjuurdluse Keskus võib vajaduse korral paluda teiste riikide ohutusjuurdlusasutuse abi eriteadmiste osas, tehniliste kontrollide ja analüüsides teostamiseks ja hinnangute andmiseks.”;

12)paragrahvi 42 lõige 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(11) Ohutusjuurdlust teostaval ametiisikul on õigus ohutusjuurdluse toimingutega seotud kohustuste täitmise tagamiseks teha kohustatud isikule ettekirjutus. Ettekirjutus peab olema kirjalik ja sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) ettekirjutuse tegemise aeg ja koht;
- 2) ettekirjutuse sisu ja õiguslik alus;
- 3) ettekirjutuse täitmise tähtaeg;
- 4) ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendatava sunniraha määr;
- 5) märge otsuse vaidlustamise võimaluse, tähtaja ja korra kohta;
- 6) ettekirjutuse teinud ametiisiku ees- ja perekonnanimi ning ametinimetus.”;

13)paragrahvi 42 täiendatakse lõigetega 11¹–11³ järgmises sõnastuses:

„(11¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 11 nimetatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib ohutusjuurdlust teostav ametiisik rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on füüsilisele isikule 1500 eurot ja juriidilisele isikule 60 000 eurot.

(11²) Ohutusjuurdluse Keskus võib teha ohutusjuurdluse käigus ohuhoiatuse, kui on ilmnenud faktid ja asjaolud, mis tulenevad juhtumi uurimisest ja millel on tähtsus rohkem kui ühe raudteefrastruktuuri-ettevõtja või raudteeveo-ettevõtja või ühe või rohkema Euroopa Liidu liikmesriigi jaoks. Ohuhoiatuse tegemisel hindab Ohutusjuurdluse Keskus avastatud ohutust mõjutavaid asjaolusid asjassepuutuval raudteeveeremi osal, raudteefrastruktuuri rajatisel, raudteeliikluse korralduses, hooldusmeetmetes, käitlusprotsessides ning tehnilistes ja õiguslikes normides. Ohuhoiatust sisaldab ainult fakte ja kirjeldusi. Ohuhoiatust ei sisalda soovitusi ega hinnanguid. Ohuhoiatuse edastab Ohutusjuurdluse Keskus asjaosalistele ja Euroopa Raudteeagentuurile.

(11³) Ohutusjuurdlust teostav ametiisik peab oma tööülesannete täitmisel esitama ametitõendi.”;

14)paragrahvi 42 lõige 12 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(12) Raudteeõnnetuste, raudteeentsidentide, raudteevariide ja otsasõitude ohutusjuurdluse korra kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega.”;

15)paragrahvi 43 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 43. Ohutusjuurdlusega seonduvad aruanded

(1) Ohutusjuurdluse tulemuste kohta koostab Ohutusjuurdluse Keskus 12 kuu jooksul pärast raudteeliiklusõnnetust või raudteeentsidenti kirjaliku ohutusjuurdluse aruande. Ohutusjuurdluse aruanne edastatakse kõigile asjassepuutuvatele isikutele, riigiasutustele ja Euroopa Raudteeagentuurile.”;

16)paragrahvi 43 lõikes 2 asendatakse sõna „Uurimisaruanne” sõnadega „Ohutusjuurdluse aruanne”;

17)paragrahvi 43 lõigetes 3 ja 4 asendatakse sõna „uurimisüksus” sõnadega „Ohutusjuurdluse Keskus” vastavas käändes.

§ 4. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2012. aasta 1. jaanuaril.

Ene Ergma
Riigikogu esimees